troonile tõstmisel ülendati R. 1725 kindralfeldmarssaliks; surn. 3. VII 1726 vkj. Riias. — R-i kui Liivimaa kindralkuberneri peatähelepanu nõudsid sõjaväelised küsimused. Maa siseolude kujundamisel näib ta mõju olevat võrdlemisi väike. Peaaegu kõik ta sammud ses suhtes toimusid keskvalitsuse või rüütelkonna algatusel. Viimasega oli R. heas vahekorras ning toetas jõudumööda selle püüdeid uute eesõiguste hankimiseks Katariina I ajal. Ka mõisade kinkimine Liivimaa rüütelkonnale 1725 olevat toimunud suurel määral tema mõjustusel. Riia linnaga oli R-i vahekord võrdlemisi hea, mis asjaolu aitas mõnevõrra kergendada keskvalitsuse poolt linnale avaldatud survet.

R-i arhiiv ERKA-s; Р. Б. Сл. ; J. Eckardt, Livland im achtzehnten Jahrhundert (1876); A. Buchholtz ja A. v. Bulmerincq, Actenstücke und Urkunden zur Geschichte der Stadt Riga 1710—1740 I (1902), II (1903), III (1906). *E. T.*

RICHTER, Otto Moritz Arthur v., Liivimaa rüütelkonnategelane, sünd. 17. XI 1824 vkj. Tartus Liivimaa maanõuniku ja endise maamarssali Eduard v. R-i pojana, õppis 1842—43 Tartu ülikoolis ja 1844—45 Berliini ning Heidelbergi ülikoolis õigusteadust; ta pidas Liivimaal mõisu, oli 1852—60 Tartus kreisikohtunikuks ja Liivimaa talurahva rentpanga Eesti osakonna direktoriks. A-il 1860—62 oli R. Liivimaa rüütelkonna sekretär, a-st 1862 maanõunik, seejuures 1882—87 resideeriv maanõunik ja a-st 1887 kuni surmani Liivimaa mõisade-krediitseltsi peadirektor; surn. 12. XI 1892 vkj. Riias. — Kuuludes 1860-ndate aastate keskpaigani vabameelsesse aadliparteisse, võttis R. elavalt osa mõisnikkude kodukariõiguse kaotamise, teoorjuse lõpetamise ja lahkuvaile rentnikele nn. melioratsioonitasu maksmise küsimuste arutamisest. Varsti pärast seda aga läks ta üle vanameelsesse parteisse ja tõusis selle juhiks. Eriti aktiivne oli R-i osavõtt Liivimaa rüütelkonnas a-st 1864 päevakorral olnud maamaksunduse reorganiseerimise küsimuse arutamisest ja vastavate eeltööde tegemisest, milledest tähtsaim oli Liivimaa era- ja kirikumõisade maa mõõtmine, hindamine ja katastreerimine 1872—75. R-i ettepanekul kutsus maapäev 1869 ellu Liivimaa rüütelkonna statistikabüroo, mis kujunes hiljemini Liivimaa katastriametiks. A-l 1877 võttis maapäev R-i ja maanõunik K. v. Brasch'i mõjustusel vastu otsuse, mille järgi muutmata jäi korraliste provintsiaalmaksude süsteem. Küll aga koormati äsjakatastreeritud ja seni maksuvaba olnud mõisamaa erakorraliste lisamaksudega (nn. Willigungen). Samal maapäeval suutis R. tagasi tõrjuda vabameelsete algatuse asuda kohaliku provintsi põhikorra reformimisele ses suunas, et ka talupoegadel oleks võimalik teataval määral osa võtta maaomavalitsuse kõrgemaist astmeist. Kuigi see küsimus tekitas järgnevailgi a-il balti-saksa poliitilisis ringkonnis suurt elevust (vrd. ka Samson, Hermann), jäid muudatused sel alal siiski teostamata. Resideeriva maanõunikuna (kelleks ta oli tegelikult peaaegu üksinda a-st 1878, maapäeva otsuse alusel aga a-st 1882) esines R. 1879. a. algusest peale korduvalt ja ägedalt süüdistusega kuberner A. v. Uexküll-Güldenbandt'i (vt. *Suppl.*) ees eesti ja läti rahvusliku trükisõna, eriti „Sakala" äärmiselt kahjuliku mõtte- ja teotsemissuuna pärast. Liivimaa rüütelkonna esindajate pealekäimise tagajärjel vallandas trükiasjade peavalitsus 1882 senised Riia eesti ja läti ajakirjanduse tsenseerijad P. Mets'a (vt. *Suppl.*) ja Rupperts'i. Kui trükiasjade peavalitsus kavatses 1883 koondada kogu eesti ajakirjanduse tsenseerimise Tallinna tsensori kätte, oli R. resideeriva maanõunikuna selle vastu ja soovitas kogu eesti ajakirjanduse tsenseerimist Riias. Kompromissina koondati kogu eesti ajakirjanduse tsensuur 1884 Tartusse. R-i resideerivaks maanõunikuks oleku ajal toimus Liivimaal ka senaator N. A. Manassein'i (vt.) revisjon. R. lootis alul, et revisjon osutub rüütelkonnale kasulikuks, pidi aga varsti selles lootuses pettuma.

Alb. Livonorum (1908); Rig. Alm. (1892), lk. 37—40; A. v. Tobien, Die livländische Ritterschaft I (1925), II (1930); H. Kruus, Liivimaa rüütelkonna võitlus eesti rahvusliku trükisõna vastu 1879.—83. a. („Looming" 1929, nr. 4); N. Wolff, Livland's Landräte und Landmarschälle (1932), lk. 54.

J. Kt.

***RIDALA** (pseud.; kodanikunimi **Grünthal**), **Villem,** kirjanik ja keeletead-

Eesti biograafilise leksikoni tÃ ƒÂ¤ienduskÃ ƒÂ¶ide, 1940, lk. 276